

Anton Saarijärvi

Komppausharjoitukset Pop & Jazz -pianonsoitonopetuksen tukena

Komppausharjoitukset Pop & Jazz -pianonsoitonopetuksen tukena

Anton Saarijärvi
Opinnäytetyö
Kevät 2023
Taiteen tekijä ja kehittäjä (YAMK)
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Taiteen tekijä ja kehittäjä (YAMK)

Tekijä: Anton Saarijärvi

Opinnäytetyön nimi: Komppausharjoitukset Pop & Jazz -pianonsoitonopetuksen tukena

Työn ohjaaja: Jouko Tötterström

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2023

Sivumäärä: 42 + 1 liite

Tämän opinnäytetyön kautta aiheenani oli tutkia, miten itsetekemääni opetusmateriaalia voidaan hyödyntää Pop & Jazz -pianonsoitonopetuksen tukena, ja olisiko tekemästäni opetusmateriaalista ainesta pienimuotoiseen piano-oppikirjaan. Tutkimusperustana oli kvalitatiivinen tutkimuskäytäntö. Tutkimuksessani itse tehdyt opetusmateriaalini olivat aineistoa ja tutkimusryhmä koostui oppilaistani, jotka suorittivat komppausharjoitusten koesoittamisen. Tutkimusryhmän oppilaille suoritettiin kyselylomake tutkimuksen loppuvaiheessa, jonka tarkoituksena oli saada eksaktia palautetta oppilailta opetusmateriaalin laadusta ja soveltuvuudesta Pop & Jazz -piano-opetukseen oppilaiden näkökulmasta.

Tutkimus suoritettiin yhteistyössä Kainuun musiikkiopiston kanssa. Tutkimusryhmä koostui neljästä Kainuun musiikkiopiston taiteen perusopetuksen, musiikin laajan oppimäärän perusopintojen oppilaistani ja heillä kaikilla oli pääinstrumenttina piano, sekä suuntauksena Pop & Jazz -piano-opinnot. Komppausharjoituksia käytettiin tutkimusryhmäläisten soittotunneilla lukuvuoden 2022–2023 aikana ja harjoitukset olivat samalla osana oppilaiden normaaleja viikkoläksyjä.

Tutkimukseni tuloksena voidaan huomata tekemäni opetusmateriaalin soveltuvuus käytännön tasolle, opetusmateriaali oli tutkimuksen tuloksena laadukasta ja helposti lähestyttävää sekä opetusmateriaalin jatkojalostaminen oppikirjaksi on mahdollista ja mielenkiintoista. Kehitettävänä asioina tutkimuksen tuloksena havaitaan, että oppikirjaa varten komppausharjoitusten kappalemäärää ja soivaa materiaalia esimerkiksiääniraitoineen sekä taustanauhoinen tulisi lisätä. Tutkimuksen tuloksena todetaan, että mikäli oppilaan tasoa hieman vaikeammaksi tehty komppausharjoitus on kokonaisuudeltaan oppilasta kiinnostava, niin melodian- kuin aihepiirin näkökulmasta, motivaatio kyseiseen kappaleen harjoitteluun säilyy vaikeustasosta huolimatta.

Tekijänoikeudellisista syistä kokonaisia nuottijulkaisuja ei ole tämän opinnäytetyön liitteenä, mutta opinnäytetyön komppausharjoitusten esittelyluvussa on YouTube -linkki, josta jokaisen komppausharjoituksen soivan version voi halutessaan kuunnella.

Asiasanat: Piano, Pop & Jazz -pianonsoitonopetus, musiikkioppilaitokset, säestäminen, populaarimusiikki.

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Master`s Degree Programmed in Artistic Development (YAMK)

Author: Anton Saarijärvi

Title of thesis: Accompaniment exercises to support Pop & Jazz -piano lessons.

Supervisor: Jouko Tötterström

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2023

Number of pages: 42 + 1 appendix

Through this thesis, my topic was to investigate how the teaching material I made myself can be used as a support for Pop & Jazz piano lessons, and whether the list of teaching material I made would be a material for a formal piano textbook. The research was based on a qualitative research perspective. In my research, the materials themselves had been my teaching materials, and the research group consisted of my students, who performed the test playing of the comping exercises. In addition, the students of the research group were given a questionnaire at the end of the study, after which it was necessary to get exact feedback from the students on the quality and suitability of the teaching material for Pop & Jazz piano teaching from the students' point of view.

The research was carried out in cooperation with Kainuu Music Institute. The research group consisted of four of my students in basic art education at Kainuu Music Institute, basic studies in the extensive music curriculum, and they all had piano as their main instrument, and Pop & Jazz piano studies as their orientation. Comping exercises took place in the music lessons of the research group members during the 2022–2023 session, and the comping exercises are simultaneously part of the students' normal weekly homework.

As a result of the research, I noticed the applicability of the teaching material I made to the level of practice, the teaching material I made was high-quality and easily approachable because of the research, and the further refinement of the teaching material into a textbook is under consideration. As a matter of development, because of the research, it was found that for the possible publication of the textbook, the number of comping exercises must be at least doubled, and the textbook should be accompanied by playing material with example soundtracks and background tapes. In addition, because of the research, it is stated that the composition exercise, which is slightly more difficult than the student's level, is interesting to the student as a whole, both from the point of view of the melody and the topic and should be maintained for motivation to practice the piece regardless of the difficulty level.

Due to copyright reasons, complete sheet music publications are not attached to this thesis, but in the introduction to each comping exercise, there is a YouTube link in the preamble of the comping exercises, from which you can watch each version of the comping exercise and the best part.

Keywords: Piano, Pop & Jazz -piano lesson, Music Institutes, accompaniment, contemporary music.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet ja menetelmät	7
1.2	Tutkimuksen toteutus ja eettisyys	7
2	TUTKIMUSPERUSTA JA TUTKIMUKSEN KULKU	9
2.1	Tutkimusperusta	9
2.2	Tutkimuksen kulku	10
3	KOMPPAUSHARJOITUSTEN ESITTELY	12
3.1	Kasari tuli takaisin	13
3.2	Kitkerää kahvia Brasiliassa	16
3.3	Kävellen Kajaaniin	19
3.4	Matias lähtee Amerikkaan	21
3.5	Perjantai Blues	24
3.6	Sarin Shuffle	27
3.7	Simo menee kauppaan	29
4	KYSELYLOMAKE & TULOKSET	32
4.1	Kyselylomake	32
4.2	Kyselylomakkeen tulokset	33
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	38
	LÄHTEET	41
	LIITTEET	43

1 JOHDANTO

Komppausharjoitukset Pop & Jazz -pianonsoitonopetuksen tukena valikoitui opinnäytetyön aihekseni käytännön tarpeesta ja mielenkiinnosta. Opinnäytetyön kirjoittaja työskentelee virkaopettajana Kainuun musiikkiopistossa Klassisen- ja Pop & Jazz -pianonsoiton opettajana. Erilaisen rytmimusiikin tyyllilajien säestys, eli komppaus¹, on improvisointitaitojen kehittämisen lisäksi yksi piano-oppilaan eniten harjoitettavista osa-alueista rytmimusiikin saralla.

Olen tehnyt aiemman AMK-tasoisin opinnäytetyöni Metropolia Ammattikorkeakoulussa Helsingissä Pop & Jazz -musiikin koulutusohjelmassa keväällä 2015. Aiheenani oli: ”Bill Evansin pianosoolon analysointi kappaleessa Waltz for Debby.” Tuolloin imponoivan tutkimukseni kohde oli tutkia rytmikan ja sävelkuvioiden lisäksi rytmistä monitasoisuutta, sekä miten Evans hyödynsi edellä mainittuja asioita sooloissansa. Tämän opinnäytteen aihe on samansuuntainen, eli vahvas-ti Pop & Jazz -piano-opetukseen liittyvä, joka ideallisesti syntyi käytännön tarpeesta ja sen tuomista hyödyistä.

Pop & Jazz -pianolle on vähän kotimaista oppikirjallisuutta tarjolla, joissa keskitytään erityylisten tyyllilajien mukaiseen hallintaan ja säestystekniikoihin, jos käytämme verrokkina kitaristien komppausnuottimateriaalien laajuutta, joista löytyy materiaalia kirjastoista paljon. Tämän opinnäytetyön kautta tahtoni on osallistua opetusmateriaalin luomiseen Pop & Jazz -piano-opetuksessa, asianmukaiselle opetusmateriaalille kotimaisella kielellä on tarvetta, varsinkin suuntauksena lapset – ja nuoret.

Tässä opinnäytetyössä ei käytetä yleisesti puhekielessä kuultavaa termiä ”vapaa säestys”, koska mielestäni termi on lukijalle sekä myös soittajalle hieman harhaanjohtava. Kyseinen termi ei ole validi rytmimusiikin opetuksessa, eikä ole yleisesti käytössä rytmimusiikinopettajien piirissä ammatillisella tasolla. Termiä käytetään usein klassisen musiikinopetuksen yhteydessä, jolloin sillä viitataan nuotinluvusta irtautumiseen, ns. ”vapaaseen säestämiseen” suoraan sointumerkeistä. Kun tarkastelemme komppaamista, on tyyllilaji huomioiden pianistin tiedettävä (riippuen kuitenkin miten komppaamme, komppaamme esimerkiksi laulajaa yksin tai yhtyessä) minkälaisia soitannollisia asioita (sointukäännökset/hajotukset, säestysrytmit, vasemmankäden bassolinjat) kussa-

---

¹ Komppaus, on muusikkojen puhekielessä kuultava ilmaisu instrumentaalisesta säestämisestä, joka pohjautuu englannin kielen sanaan accompaniment.

kin tyylilajissa on suotavaa käyttää, jotta soittaja pysyy tyylinmukaisessa komppauksessa. Tämän opinnäytetyön komppausharjoituksissa keskitytään jonkin tietyn rytmimusiikin tyylilajin komppaamiseen sekä käytetään, kuten rytmimusiikin opetuksessa on oletettua termejä; komppaus ja Pop & Jazz -piano-opetus.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja menetelmät

Tämän opinnäytetyön kautta tarkoitukseni on tutkia, miten komppausharjoituksia voidaan käyttää pop & jazz -pianonsoiton opetuksen tukena. Tutkimusmenetelmän pohjana on kvalitatiivinen tutkimusperusta soveltavasta näkökulmasta, sekä havainnoiva toimintatutkimus. Opinnäytetyön kautta tarkoitus oli myös selvittää, olisiko komppausharjoituksista ainesta myöhemmin julkaistavan pienen piano-oppikirjan muodossa.

Tekemiäni harjoitteita on tähän tutkimukseen valittu seitsemän kappaletta, jotka ovat rytmimusiikilliselta sisällöltään ja tyyliuunnaltaan erilaisia. Tutkimusryhmä koostui neljästä Kainuun musiikkiopiston taiteen perusopetuksen, musiikin laajan oppimäärän perusopintojen oppilaistani ja heillä kaikilla oli pääinstrumenttina piano, sekä suuntauksena Pop & Jazz -piano-opinnot. Tutkimusryhmän oppilaat olivat Pop & Jazz -pianon opetussuunnitelman mukaisilla tasoilla noin 1–3 ja tekemiäni komppausharjoitukset olivat sisällöltään sellaisia, että niissä käytiin edellä mainittujen tasojen sisältöjen mukaisia rytmimusiikillisiä asioita läpi.

Komppausharjoituksia toteutettiin tutkimusryhmäläisten soittotunneilla lukuvuoden 2022–2023 aikana ja komppausharjoitukset ovat olleet samalla osana oppilaiden normaaleja viikkoläksyjä. Tutkimusryhmään osallistuneilta oppilailta on kysytty palautelomakkeen muodossa, millaiseksi ovat harjoitteet kokeneet ja olisiko harjoitteista tutkimusryhmäläisten mielestä ainesta piano-oppikirjan muodossa. Palaute suoraan oppilailta toimi tärkeänä tutkimusosana opinnäytetyön kirjoittajalle komppausharjoitusten jatkojalostamista varten.

1.2 Tutkimuksen toteutus ja eettisyys

Tutkimukseen osallistuvilta oppilailta/oppilaiden huoltajilta pyydettiin ennen tutkimusprosessin alkamista kirjallinen tutkimuslupa. Neljästä tutkimusryhmän oppilaasta kaksi olivat ennen tutkimuksen käynnistymistä täysi-ikäisiä, näissä tapauksissa lupa pyydettiin oppilailta itseltään. Tut-

kimusluvassa kerrottiin tutkimuksen ajankohdasta, sisällöstä ja toteutustavasta, tutkimustavoitteista ja kerrottiin, että tutkimukseen osallistuvien anonymiteetistä huolehditaan. Tutkimusryhmän oppilaista ei tässä opinnäytetyössä ole julkaistu nimi- tai henkilötietoja, joiden perusteella oppilaita pystyisi identifioimaan. Tutkimusryhmän oppilaista käytetään opinnäytetyön yhteydessä nimitystä: oppilas A, oppilas B, oppilas C ja oppilas D. Tutkimuksen toteuttamiseen sekä opinnäytetyön linkittämiseen vahvasti osana omaa työnkuvaani, oli myös Kainuun musiikkiopiston rehtorin kirjallinen suostumus.

2 TUTKIMUSPERUSTA JA TUTKIMUKSEN KULKU

2.1 Tutkimusperusta

Kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimusnäkökulma soveltavin osin sekä havainnoiva toimintatutkimus ovat tutkimukseni tutkimusperusta. Tutkimuksessani itse tehdyt opetusmateriaalini olivat aineistoa ja tutkimusryhmä koostui oppilaistani, jotka suorittivat komppausharjoitusten koesoiton. Tutkimusryhmäläisille pyydettiin täytettäväksi kyselylomake yhdellä kevätlukukauden 2023 soitto-tunnilla sen jälkeen, kun tutkimusaineiston materiaalin luovuttamisesta oppilaille oli kulunut jo useampi kuukausi. Kyselylomakkeen tarkoituksena oli saada eksaktia havaintoa siitä, olisiko tekemästäni aineistosta aineista myöhemmin julkaistavan pienen piano-oppikirjan muodossa oppilaiden näkökulmasta katsottuna, sekä pyydettiin palautetta siitä millaisiksi, oppilaat olivat harjoitteet kokeneet.

Tutkimustyyppiltään laadullinen tutkimus on empiiristä ja laadullisessa tutkimuksessa tarkastellaan sekä argumentoidaan empiirisen analyysin tavoin havaintoaineistoa. (Tuomi & Sarajärvi 2006, 21.) Tutkimusryhmän koko tässä tapauksessa on pienehkö, neljä oppilasta. Ryhmän pienuuteen vaikutti oleellisesti seikka, että kirjoittajan lukuvuoden 2022–2023 Kainuun musiikkiopiston oppilaistani kyseiset neljä oppilasta olivat tutkimusryhmään hyvin soveltuvia, alkeista pidemmälle edenneitä Pop & Jazz – piano-opetussuunnitelman alaisuudessa opiskelevia oppilaita. Työnkuvaani kuuluu instrumenttiopetuksen lisäksi myös yhtyeopetus, pianon alkeisopetus, sekä klassisen pianon opetus, joten koko lukuvuoden 2022–2023 oppilasjakaumaani ei voinut relevantisti ajatella tutkimusryhmän kasaamisessa, vaan oli suoritettava ositus, ketkä oppilaistani ovat Pop & Jazz - piano-opinnoissa jo alkeista pidemmälle ehtineitä ja antoivat suostumuksensa tutkimukseen.

Tutkimustulosten analysoinnin kannalta on eroavaisuutta haastatella esimerkiksi viisi ihmistä 30 ihmisen sijaan ja tehdä haastatteluista muistiinpanot. Aiemmin on esitetty arvio, että väitöskirjaa alemmista opinnäytetöistä (ihmistieteissä) vähemmän kuin yhdellä sadasta tehdystä opinnäytteestä on tieteellisesti merkitystä. (Tuomi & Sarajärvi 2006, 87.) Opinnäyte toimii tekijänsä harjoitustyönä ja opinnäytteen tarkoituksena on osoittaa oppineisuutta omalla alalla. Todettakoon, että laadullisissa tutkimuksissa ammattikorkeakoulujen opinnäytetöissä tai yliopistojen pro gradu -

töissä aineistojen koot eivät vaihtele merkittävästi, vaan ne ovat pienehköjä verrattuna määrälliseen tutkimukseen. (Sama) Tämän opinnäytteen yksi tarkoitus on myös suorittaa havaintoja sekä analyysiä itselleni oman työn ja tekemäni opetusmateriaalin jatkokehittämisen näkökulmasta.

Lähestymistavan tarkastelussa on keskeisintä päättää, millaisten tieteellisten toimintaa ohjaavien ajatuskulkujen, teorioiden tai viitekehysten, eli paradigman sisällä tutkimusta aiotaan suorittaa. Lähestymistavan hahmottamisessa auttaa, kun mietitään, mitä tarkoitusta varten tutkimusta tehdään. Kun tarkoituksena on tehdä soveltava tutkimus, pyritään tuottamaan sovellettavissa olevaa sekä hyödyllistä tietoa. Yksilö- tai ryhmähaastattelut, dokumenttiaineistot sekä havainnointia eri muodossaan, käytetään laadullisen tutkimuksen aineiston hankinnassa. (Puusa & Juuti 2020, 13.)

Toimintatutkimuksen näkökulmasta, joka yhdistetään laadulliseen tutkimusperinteeseen, käytännön tasoon kytkeytyy aina uuden oppiminen ja soveltaminen, sekä siihen johtavan ymmärtävän prosessin tarkkailu. Näiden havaintojen seurauksena pitäisi toimintatutkimuksen kohteena olevaan ongelmaan kytkeytyä teoreettisen ymmärryksen lisääminen. Oppiminen liittyy keskeisenä elementtinä toimintatutkimukseen. Tutkimuselementin läsnä ollessa toimintatutkimuksen piirteet täyttyvät, kun tiedon kerääminen sekä analysointi tieteen kentässä vakiintuneita menettelytapoja hyödyntäen tulevat ilmi. Toimintatutkimus lähestymistavaltaan tulee olla prosessin omaan tutkimuksen kohteiden osallistumiseen perustuvaa ja toimintatutkimuksen tulee tähdätä toimintatapojen muutokseen. (Puusa & Juuti 2020, 267–268.)

2.2 Tutkimuksen kulku

Opinnäytetyöprosessi käynnistyi syyskesästä 2021 aiheen valinnalla sekä rajauksella. Tutkimusluvat pyydettiin tutkimukseen liittyviltä asianosaisilta keväällä 2022. Prosessi alkoi komppausharjoitusten luomisella sekä kirjoittamisella puhtaaksi. Nuottien kirjoitusprosessi oli erittäin intensiivinen ja aikaa vaativa, mutta antoisa. Komppausharjoituksista kirjoitin luonnokset aluksi lyijykynällä nuottipaperille, soitin harjoituksia pianolla useaan kertaan sekä muutin nuoteissa tahteja tai rytmisiä kuvioita, joihin en omasta mielestäni ollut tyytyväinen. Ensimmäisten harjoitusten valmistumisen jälkeen puhtaaksikirjoitusprosessi eteni luonnollisella painollaan ja viimeiset kirjoitetut nuotit olivat valmiita loppuvuodesta 2022. Komppausharjoitukset ovat kirjoitettu puhtaaksi Notion -nuotinosohjelmalla.

Tutkimusryhmän oppilaillani oli käytössä nuotinosohjelmalla kirjoitetut komppausharjoitusten puhtaaksikirjoitetut versiot (luonnokset olivat ainoastaan minulla itsellä). Ensimmäiset komppausharjoitukset annettiin oppilaille syyslukukauden 2022 soittotuntien yhteydessä ja viimeiset kevätlukukauden 2023 soittotuntikerroilla. Komppausharjoituksia ei ole käyty oppilaiden kanssa soitto-tunnilla tietyn kaavan, tai muun kronologisen järjestyksen mukaisesti. Oppilaiden omat poissaolo-kerrat soittotunneilta sekä oppilaiden henkilökohtainen viikkoharjoittelu loivat hieman erilaista etenemispohjaa kunkin tutkimusryhmäläisen kohdalla. Komppausharjoituksia toteutettiin rinnak-kain, niin että mikäli esimerkiksi ”Kävellen Kajaaniin – Walking bass - harjoitus” oli oppilaan A viikkoläksynä, oppilaan B viikkoläksynä oli vastaavasti esimerkiksi ”Sarin Shuffle”. Komppaushar-joitusten soitattaminen ristiin antoi tarkempaa näkökulmaa jokaisen oppilaan suoritukseen sekä pohjaa tutkimukseni havainnointiin, kun oppilaiden erilaiset lähestymisnäkökulmat komppaushar-joituksiin tulivat esille eri soittotuntikertoina.

3 KOMPPAUSHARJOITUSTEN ESITTELY

Komppausharjoituksia oli seitsemän kappaletta ja ne olivat pituudeltaan A4 - sivun mittaisia nuotteja. Komppausharjoitukset pyrittiin tekemään ns. ”kappalemuotoon”, eli komppausharjoituksissa on alku-, keski- ja loppukohta, mikäli vain komppauksessa harjoitettava tyyliantoi siihen mahdollisuuden. Kappalemuotoisuuden perusteena oli tehdä harjoituksista mielekkäitä soitettavia, jos vertaamme ajatuksena, että harjoitukset olisivat olleet esimerkiksi vain 16 - tahdin mittaisia, samaan sointukuvioon pohjautuvia kerraten toistuvia tahteja. Harjoitukset loppuivat aina johonkin lisäsävelistä koostuvaan laajempaan sointuun tai rytmilliseen lopetukseen. Komppausharjoitusten nimeämisessä oli käytetty hauskuuttavia ajatuksia, kappaleiden nimissä esiintyy jokin hahmo, tai kappaleen nimi on sijoittuva maantieteellisesti. Komppausharjoitusten sointumerkit ovat merkityt jazz - tyyliantoin mukaisesti. Muistuttaisin myös, että H-sävelestä käytetään tässä yhteydessä nimitystä B-sävel. Lähtökohtaisesti kaikki komppausharjoitukset oli soitettava ilman sustain - pedaalien käyttöä tyylinmukaisuuden säilyttämiseksi.

Jazz - muusikoilla on muutamia eri käytäntöjä merkitä saman soinnun merkitystä. Esimerkiksi D-molliseptimisointu voidaan merkitä merkein: D-7, Dm7, tai Dmi7. Vastaavasti duurisoinnussa esimerkiksi Cmaj7-sointu voidaan merkitä merkein: Cmaj7, CM7, C6, C6/9, tai C (kolmio oikealle ylös). (Edellä mainituista tosin C6 ja C6/9 eivät suoraan ole verrannollisia Cmaj7-sointuun, koska niistä puuttuu oleellinen B-sävel.) Jotkin jazz - muusikot voivat merkitä soinnuksi esimerkiksi vain C:n, jolloin soittajalle jää enemmän taiteellista vapautta laajentaa sointua lisäsävelin tarpeen mukaan, koska vain yhtä ja ainoaa, tiettyä merkintätapaa ei ole ennalta säädetty. Muunnetuissa lisäsävelissä, esimerkiksi 11 ja 13, voidaan käyttää kahta eri merkintätapaa: ylennykset merkitään joko merkintätavalla + (plus), tai korotusmerkinnällä, esimerkiksi sointu C7+11. Alennus puolestaan merkitään - (miinus) merkinnällä tai alennusmerkillä, esimerkiksi sointu C7-9. Jazzmusiikki on elävää, hengittävää, kasvavaa, kehittyvää taidetta, ja hieman erilaiset merkintätavat heijastuvat tyylinmukaisena ilmiönä. (Levine 1995, A note on terminology and chord symbols, ix.)

Tekemissäni komppausharjoituksissa käytetään yllä olevia, yleisesti jazz- ja muussa rytmimusiikissa esiintyviä sointumerkintöjä. Molliseptimisointu on usein merkitty viivalla (esimerkiksi C-7) ja maj7-sointu kolmiolla. Muunnetut lisäsävelet ovat lähtökohtaisesti merkitty korotus – ja alennusmerkein.

3.1 Kasari tuli takaisin

Kasari tuli takaisin -komppausharjoitus on kahdeksankymmentäluvun pop-rock - tyyllilajin komppausharjoitus. Harjoituksessa vasen käsi soittaa kahdeksasosiin pohjautuvaa bassolinjaa, oikean käden säestäessä soinnuilla, joissa on mukana laajennoksia. Komppausharjoitus alkaa G-duurissa, mutta vaihtaa välillä sävellajia C-molliin ja Bb-duuriin.

Pop-rock - tyyli sisältää tyypillisesti kahdeksasosien rytmisiä alaryhmiä keskinopeissa tempoissa. Mukauttaessa pop-rock - tyyliä soolopianoon huomataan, että vasen käsi tarjoaa tarvittavan rytmisen peruskuvion, tyypillisesti soittamalla sointuihin perustuvia kuvioita käyttäen pääosin kahdeksasosa rytmikkaa. Oikea käsi voi tehdä sointukäännöksiä erilaisin sointukuvion sopeutuakseen melodiaan tarvittaessa. Toisin kuin esimerkiksi pop-balladi - tyyllilajissa, pop-rock - tyyllilajia soittaessa pianistin ei ole tarpeellista käyttää sustain - pedaalia, koska se voi heikentää rytmistä tarkkuutta pyöristäen rytmejä. (Harrison 1994, 185.)

Kasari tuli takaisin

Anton Saarijärvi 2022

♩ = 100
80's poprock

Piano

GΔ7

GΔ9/E

A7sus4

Kuva 1. Kasari tuli takaisin, tahdit 1–3. (Saarijärvi 2022a.)

Kappaleen harmonian pysyessä useamman tahdin ajan uuden toonikan ympärillä eli vaihtaen sävellajia, voidaan puhua modulaatiosta. Modulaatiot voidaan jakaa kolmeen eri päämuotoon: Pivot-modulaatioon (modulaatiossa uuden toonikan edeltävä sointukulku on diatoninen alkuperäiseen ja moduloituun sävellajiin), suoraan eli äkkimodulaatioon (suorassa äkkimodulaatiossa alkuperäisen ja uuden sävellajin välillä syy – yhteys on vaikeasti löydettävä) ja transitiomodulaatioon (transitiomodulaatiossa II-V, välidominantti tai vastaavalla ketjulla alkuperäisestä tonaliteetista irtaudutaan siirryttäessä uuteen tonaliteettiin). (Tabell 2004, 102–103.)

Tahdissa 5 siirrytään äkkimodulaation kautta G-duurista Eb-duuriin. Vasemman käden bassolinjassa on seiska- ja terssikäännös. Oikeassa kädessä harjoitellaan samalla soinnun ottamista hieman eri käännöksin ns. *molliyysi*²-sointuna.

Kuva 2. Kasari tuli takaisin, tahdit 4–10. (Saarijärvi 2022a.)

Tahdista 13 eteenpäin modulaatio on siirtyvä Bb-duuriin edellisen tahdin iskutuksen avustuksella. Oikeassa kädessä tulee vastaan hieman erilaista rytmikka kuin aikaisemmin. Pitkien, tahdin ykkösiskulle tähtävien sointujen sijaan oikeassa kädessä soitetaan iskuja ns. *ykkösen taakse tai eteen*³, tai vasta tahdin toiselle neljäsosalle. Iskujen vaihdattaminen tekee harjoituksesta rytmisesti vaativamman soitettavan, sekä harjoituttaa iskujen siirtämistä eri tahdinosille.

Musiikin tärkein peruselementti on rytmi ja se on huomioitava melodian rakentamisessa. Ilman johdonmukaista melodiarytmin kehittelyä melodiasta ei saada mielenkiitoista pelkästään hienoja skaaloja ja värikkäitä kuvioita käyttämällä. Tauotuksilla, sekä sävelten eri pituuksilla voidaan lisätä jännitettä. (Backlund 1983, 61.)

Kuva 3. Kasari tuli takaisin, tahdit 11–14. (Saarijärvi 2022a.)

² Molliyysi on rytmimuusikkojen puhekielessä esiintyvä ilmaus nelisoitua laajemmasta molliseptimisoinnusta, joka sisältää myös 9 lisäsävelen, esimerkiksi Cm9.

³ Ykkösen taakse tai eteen tarkoittaa tässä yhteydessä rytmisen linjan siirtämistä tahdin ensimmäisen neljäsosan etu- tai takaiskulle kahdeksasosanuotin verran.

Tahdista 18 eteenpäin oikeassa kädessä soitetään sointuja pääosin tahdin toiselle neljäsosalle tai tahdin toiselle sekä neljännelle neljäsosalle. Vasen käsi toistaa samaa kahdeksasosa kuviota.

Kuva 4. Kasari tuli takaisin, tahdit 18–20. (Saarijärvi 2022a.)

Komppausharjoitus loppuu vasemman ja oikean käden terssikuljetukseen kahdeksasosa rytmisä. Lopuksi soitetään painokkaasti Bb-sävel tuplaoktaaveina viimeisen tahdin toiselle neljäsosalle.

Kuva 5. Kasari tuli takaisin, tahdit 24–26. (Saarijärvi 2022a.)

Komppausharjoitus on kokonaisuudessaan soitettava oikeaa kättä tarkasti silmällä pitäen. Iskut eri tahdinosille sointujen laajennoksineen antaa sointumaailmalle lisää voimakkuutta sen sijaan, että soitetään perinteiset neli- tai kolmisoinnut suoraan tahdin ensimmäiselle neljäsosalle kokonotteina. Vasen käsi keskittyy koko harjoituksen ajan basistin rooliin ottaen etu- tai takaiskut huomioon. Laajentamalla oikean käden sointuja, esimerkiksi molliysi tai add9, saadaan harmoniaan tyylinmukaista lisäväriä, koska varsinkin add9-soinnut sopivat hyvin kahdeksankymmentäluvun pop-rock -kappaleisiin. Lisäväriä harjoitukseen voi hakea soittamalla kappaletta rumpukompin päälle joko soittokaverin kanssa tai yksin rumpusovelluksen/rumpukoneen avulla. Kasari tuli takaisin -tyyppisellä komppauksella, suora kahdeksasosabasso sekä soinnut laajennettuina rytmisin variaatioin voi säestää esimerkiksi kahdeksankymmentäluvun hittejä: Nothing's gonna stop us now (Starship), All I wanna do is make love to you (Heart), Is this love (Whitesnake).

Komppausharjoituksesta Kasari tuli takaisin itse soittamani version voi kuunnella ja katsoa tästä linkistä: <https://youtu.be/-CsBeeeq0mw>.

3.2 Kitkerää kahvia Brasiliassa

Kitkerää kahvia Brasiliassa on Bossa Nova tyylinen komppausharjoitus. Harjoitus on tarkoitus soittaa keskinopealla tempolla, neljäsosan ollessa noin 135 *BPM*⁴. Komppausharjoituksessa on tarkoituksena harjoitella sointujen ottamista melodialinjan alapuolelle siten, että melodialinja on kuuluva lujempaa sointuihin nähden. Vasemman käden kuvio on tyypillinen Bossa Nova tyylinen bassolinja, neljäsosa pisteellisenä sekä kahdeksasosa toistuen. Tämä harjoitus vaatii hienostunutta sormitekniikkaa, jotta soinnista saadaan pehmeän kuuloista. Harjoitus alkaa E-mollissa mutta moduloi kappaleen puolivälissä E-duuriin. Kyseisellä säestystekniikalla voi kompata esimerkiksi Bossa Nova tyyliä standardeja: Manha de Carnaval, Recado.

Brasilialaisen samban ja jazzmusiikin fuusiosta syntynyt Bossa Nova on tyyli, jossa yhdistyy erittäin synkopoitunut rytmikka rikkaaseen soinnutukseen. (Tenni & Varpama 2004, 63.)

Kitkerää kahvia Brasiliassa

Anton Saarijärvi 2022

The image shows a musical score for a piano piece titled 'Kitkerää kahvia Brasiliassa'. The score is in 4/4 time, E major, and Bossa Nova style. It features a melody in the right hand and a bass line in the left hand. The tempo is marked as quarter note = 135. The score includes a repeat sign and dynamic markings of mp. Chords E-9 and A-9 are indicated below the bass line.

Kuva 6. Kitkerää kahvia Brasiliassa, tahdit koho–3. (Saarijärvi 2022b.)

Ensimmäisestä tahdistista alkaen komppausharjoitus on soitettava siten, että melodialinja on kuuluvana muita ääniä kovemmin. Asian voi ajatella myös käänteisesti, että soittamme bassolinjan sekä oikeassa kädessä melodialinjan alaisuuteen jäävät soinnut mezzopianossa ja päämelodian mezzofortessa. Asian omaksuminen vaatii myös oppilaalta käsien välisen dynamiikan hahmottamista ja motorista kädenhallintaa. Harjoituksen melodialinjan ylin ääni on toistuva, jolloin haas-

⁴ Beats per minute. Suomeksi, iskua minuutissa. Viitataan tässä yhteydessä esitystempoon.

teena on myös miettiä soitettavan sävelen sormitusta. Ylimmän äänen sormituksen voi tehdä oikean käden sormella 5 tai 4, riippuen myös soittajan käden fyysisestä koosta.

Ensimmäinen ja tärkein kaikista pianonsoittoon liittyvistä tehtävistä, jotka pianistin on ratkaistava, on soinnin hallinta. Sointi on musiikin materia ja täydellistäessämme sekä jalostaessamme sitä kohotamme musiikin suurempiin korkeuksiin. (Neuhaus 1973, 68.)

The image shows a musical score for piano, measures 4-12. The score is in G major and 4/4 time. Measures 4-8 show a melodic line in the right hand with chords D13 and GΔ9 in the left hand. Measures 9-12 show a more complex rhythmic pattern in the right hand with chords C#°7, F#7, and B7 in the left hand. The piece ends with a 'To Coda' marking and a diamond symbol.

Kuva 7. Kitkerää kahvia Brasiliassa, tahdit 4–12. (Saarijärvi 2022b.)

Tahdeissa 9–12 on haastavana ominaisuutena rytmisen monimuotoisuus. Oikean ja vasemman käden rytmit tulevat pääosin eri tahdinosille, poissulkien tahdin 10 ensimmäinen neljäsosaisku sekä toisen neljäsosaiskun jälkimmäinen kahdeksasosaisku, jotka tulevat yhtäaikaaisesti. Kyseiset tahdit vaativat harjoitustoistokertoja hitaalla tempolla. Tahdissa 12 on vasemmassa kädessä toistuva kuvio kappaleen alun kohotahdistista, tämä toimii valmistavana siirtymänä ensimmäisellä soitokerralla kertaukseen, sekä toisella toistokerralla tulevaan modulaatioon.

Kuva 8. Kitkerää kahvia Brasiliassa, tahdit 13–20. (Saarijärvi 2022b.)

Harjoitus jatkaa kulkuaan tahdistä 13 eteenpäin E-duurissa. Modulaation eksakti määritelmä tässä yhteydessä Pivot – tai suoran äkkimodulaation välillä on hankalahkoa, sillä modulointi suoritetaan E-mollin V asteen kautta tahdissa 12 B-duurisoinnilla ja tahti itsessään on kuitenkin soinnutun (N.C). Oikeassa kädessä harjoitetaan soinnin ja rytmisen monimuotoisuuden lisäksi maj7, maj9, m9, 13, 7-sointujen ottamista eri käännöksin. Tahdeissa 21–25 on hyvin samankaltaista rytmistä monimuotoisuutta kuin tahdeissa 9–12. Harjoitus päättyy Em13 -sointuun ja ennen viimeisen soinnun ottoa on hyvä tehdä tempollisesti pieni hidastus, vaikka tätä ei nuottiin ole merkitty.

Kuva 9. Kitkerää kahvia Brasiliassa, tahdit 21–25. (Saarijärvi 2022b.)

Metronomin sijaan komppausharjoituksen voi soittaa myös laittamalla rumpukoneesta tai vastaavasta sovelluksesta Bossa Nova - komppauksen päälle ja soittamalla rumpukoneen kanssa. Tämä antaa mukavasti tyylinmukaisempaa harjoitusnäkökulmaa metronomin avustuksella soittamisen sijaan. Komppausharjoituksesta Kitkerää kahvia Brasiliassa itse soittamani version voi kuunnella ja katsoa tästä linkistä: <https://youtu.be/32PNIDI2yCs>.

3.3 Kävelen Kajaaniin

Kävelen Kajaaniin – Walking bass on jazzharjoitus, jossa harjoitetaan walking bass - kuvion ottamista vasemmalla kädellä oikean käden säestäessä soinnuin. Kappale soitetaan kolmimuunteisella fraseerauksella tempon ollessa noin 140 BPM, sävellaji C-molli. Lisäksi harjoituksessa kerätään vasemman käden F-nuottivaimen alarekisterin nuottientunnistusta, harjoituksen bassokuvioiden laskiessa viivastolla suhteellisen alarekisteriin. Harjoituksessa on tahdeissa 8, 12, 16, 24, 26, vasemman käden suhteen rytmistä monitasoisuutta, joiden kanssa soittajan on oltava erityisen tarkkana fraseerauksen suhteen. Vasemman käden bassolinjassa pyritään mallintamaan perinteisen jazzyhtyeen kontrabasistin soittamaa bassolinjaa, joissa oktaavihyppyt muodostavat mukavaa maustetta bassolinjaan. Oikeassa kädessä harjoitellaan saman aikaisesti molliysi- ja muiden lisäsävelsointujen käännöksiä sekä soinnun ottamista eri tahdinosille.

Kävelen Kajaaniin – Walking bass harjoitus

Anton Saarijärvi 2022

Kuva 10. Kävelen Kajaaniin, tahdit 1–12. (Saarijärvi 2022c.)

Oikealla kädellä on tietoisesti jätetty joitakin tahteja tyhjiksi, koska kyseisessä jazzkomppauksessa oikealla kädellä ei ole tarkoitus täyttää jokaista tahtia vaan tauot ovat myös musiikkia. Sointukäännöksiä on pyritty vaihtamaan eri asemiin, esimerkiksi tahdeissa 1, 3, 5, 9, 11, kaikki oikean käden soinnut ovat eri käännöksin, verrattuna jo aikaisemmin soitettuun saman soinnun tahtiin.

Bassoäänien liikkuessa jatkuvasti neljäsosanuottiarvossa hyödyntäen sointusäveliä, kutsutaan ilmiötä ”kävelyksi”, joka englannin kielen terminologiassa kirjoitetaan muotoon ”walking bass”.

Kuvion luomisessa voidaan hyödyntää sointusäveliä, lisäsäveliä, asteikko- tai kromaattisia sävelkulkuja. (Tenni & Varpama 2004, 100.)

13
Pn.
C-9
D-7 b9
Gb9 b13
C-9

Kuva 11. Kävellen Kajaaniin, tahdit 13–18. (Saarijärvi 2022c.)

Tässä harjoituksessa vasemman käden bassokuviossa on viitteitä luonnollisesta- harmonisesta- ja melodisesta molliasteikosta, sekä blues- ja pentatonisesta asteikosta. Kromaattiset lähestymiset puoli- tai kokosävelaskelta ennen kohdesäveltä on tyylimukaista bassolinjaa. Oikean käden suhteen harjoitetaan lisäsävelien ottamista eri muunnoksina. Esimerkiksi tahdissa 16 on G7b9b13 -sointu, kun taas aikaisemmassa vastaavassa tahdissa 8 sointuna oli G7#9b13. Oikean käden komppirytmikka on samankaltaista kuin tahdeissa 1–12, soinnut kokonuotille tai tahdin toiselle neljäsosalle. Tahdeissa 7–9 sekä 15–17 on jazzharmoniaan kuuluva tyyppinen II – V – I sointuastekuvio, jossa dominanttia on välillä tietoisesti muutettu joko #9 tai b9, dominanttisointu on kuitenkin vahvasti *altered painotteinen*⁵. II – V – I-astekuvio toistuu myös myöhemmin harjoituskappaleen lopputahdeissa.

⁵ Altered painoitteisuudella viitataan tässä yhteydessä melodisen mollin VII moodiin, joka on kuulotuntumaltaan erittäin väkevän kuuloinen.

Kuva 12. Kävellen Kajaaniin, tahdit 19–33. (Saarijärvi 2022c.)

Harjoituksen edetessä samankaltaiset kuviot ovat toistuvia. Tahdeissa 23 sekä 24 oikeassa kädessä tulee vastaan uusi rytmisen kuvio, pisteellinen neljäsosa sekä kahdeksasosa. Tahdissa 24 haasteena on saada vasemman käden rytmisen kuvio synkronoiduksi oikean käden kuvion kanssa. Kyseinen tahti voi vaatia harjoitusvaiheessa muutaman toistokerran. Harjoituksen lopussa on tietoisesti toistoa, jotta harjoitettavat asiat jäisivät soittajalle paremmin mieleen. Harjoitus loppuu hienoon Cm6/9-sointuun ja lopputahti on tietoisesti jätetty pitkän äänen varaan iskun sijaan, koska harjoituksessa rytmistä monitasoisuutta on mielestäni riittävästi harjoituksen kohderyhmä sekä taso huomioiden.

Edellä mainitulla komppaustekniikalla voi kompata esimerkiksi jazzstandardeja: Fly me to the moon ja Days of wine and roses. Komppausharjoituksesta Kävellen Kajaaniin itse soittamani version voi kuunnella ja katsoa tästä linkistä: <https://youtu.be/s1lrKTNINQg>.

3.4 Matias lähtee Amerikkaan

Matias lähtee Amerikkaan, on 12 tahdin Blues kiertoon pohjautuva Country - tyylinen komppaus-harjoitus, jossa harjoitellaan keskinopean, perinteisen vaihtobassokuvioisen Countryn komppaus-ta. Harjoitus on suositeltavaa soittaa tyylinmukaisen rumpukompin tai metronomin kanssa siten, että metronomin klikki toistaa toista- sekä neljättä neljäsosaa.

Amerikkalainen musiikkityyli Countrymusiikki on peräisin eteläiseltä Appalakkien vuoristolta 1920-luvun lopulta erityisesti itä-Tennesseen ja Lounais-Virginian alueilta. 1900-luvun aikana tyyli levisi kaikkialle Amerikkaan. Tänä päivänä Amerikkalaisen Countryn keskuksena pidetään Nashvillen aluetta. (MasterClass 2021.)

Matias lähtee Amerikkaan (Country-komppausharjoitus)

Anton Saarijärvi 2022

The image shows a musical score for a piano accompaniment. It consists of two systems of music. The first system is labeled 'Piano' and starts with a tempo marking of quarter note = 110 and a key signature of one flat (B-flat). The first measure has a dynamic marking of 'mf' and a chord symbol 'C7'. The second system is labeled 'Pn.' and starts with a measure number '5'. It features a chord symbol 'F7' in the first measure and 'C7' in the third measure. The score is written in 4/4 time and uses a mix of eighth and quarter notes with rests.

Kuva 13. Matias lähtee Amerikkaan, tahdit 1–8. (Saarijärvi 2022d.)

Harjoitus fraseerataan soittaessa siten, että oikealla kädellä tahdin ensimmäinen soitettava kahdeksasosa soitetään pitkänä, toinen lyhyenä. Pitkästä kahdeksasosasta tulee käytännössä jo noin neljäsosan mittainen, mutta nuotinnoksen kannalta tämä on järkevintä kirjoittaa kahdeksasosana, jotta nuotinluvusta ei tule liian sekavaa ja tahdin puoliväli on selkeästi hahmotettavissa. Oikean käden vaihtuva komppauskuvio perustuu siihen, että esimerkiksi tahdissa yksi oikean käden sointukuviota käytetään pääsointuasteen neljännellä asteella. Tahdissa viisi puolestaan vuorottelevat ensimmäinen sointuaste sekä seitsemäsaste. Sointuasteiden vaihtelu komppauksessa antaa mukavaa lisävivahdetta oikeaan käteen, jos verrokkina käytämme, että komppaisimme pelkästään pääsointuastetta koko tahdin ja myös seuraavan. Vasemman käden neljäsosabasso soitetään hieman katkonaisina, ei missään tapauksessa liian legatomaisesti. Käsien yhdistyessä komppaus on luontevan tyylinmukaisen kuuloista sekä antaa rytmillisesti eteenpäin menevän tunnelman.

Kuva 14. Matias lähtee Amerikkaan, tahdit 9–16. (Saarijärvi 2022d.)

Vasemmassa kädessä on vaihtobassokuvion lisäksi kromaattista lähestymistä seuraavan sointuasteen pääsävelelle, esimerkiksi tahdissa 11 noustaessa Fis-sävelen kautta G-sävelelle, johon on laitettu isku lisäsävelin tahdin toiselle neljäsosalle. Harjoituksen loppupäässä, tahdeissa 23–26 on rytmillinen melodialinjakuljetus. Tyyli suunniltaan lopetus on Bebop - tyylinen, mutta tarkoitus on herättää kappaleen lopussa soittajaa hieman tyylinmukaisesti ulospäivän suuntautuvaan lopekukseen. Harjoitus loppuu hienoon C7#11-sointuun.

Kuva 15. Matias lähtee Amerikkaan, tahdit 17–26. (Saarijärvi 2022d.)

Kyiseisellä komppaustekniikalla voi kompata hieman Bluegrass - tyylistä country kappaletta keskinopeaan tempoon. Kappale toimii myös hyvänä komppauksena kitaristille country - lickien harjoitteluun. Lisähaastetta harjoitukseen voi hakea muuttamalla sävellajia lennosta esimerkiksi D- tai G-duuriin. Komppausharjoituksesta Matias lähtee Amerikkaan itse soittamani version voi kuunnella ja katsoa tästä linkistä: <https://youtu.be/efLHwKLJ0bM>.

3.5 Perjantai Blues

Perjantai Blues (komppausharjoitus) on perinteiseen 12 tahdin blueskiertoon pohjautuva komppausharjoitus. Harjoitus koostuu kolmesta 12 tahdin komppausvariaatiosta. Harjoitus täytyy soittaa kolmimuunteisella fraseerauksella. Perusvariaatioissa yksi on niin sanottu peruskomppaus ja variaatioissa kaksi varioidaan hieman variaatiota yksi, sekä variaatioissa kolme puolestaan variaatiota kaksi. Variaatiot etenevät siis kronologisesti ja korreloivat aina edeltävään variaatioon.

Jazzmusiikin syntyhistorian perusteena voidaan pitää bluesmusiikkia. Toisin sanoen, useat rytmimusiikilliset ilmiöt polveutuvat esiaikojen varhaisesta bluesmusiikista. Varhainen blues oli laulettua musiikkia, sointusäestyksetöntä, ja pohjautui bluesasteikkoon. Bluesrakenne alkoi aikoinaan hahmottua, kun soitinryhmässä oli tarve sopia kappaleiden soittorakenteesta, 12 tahdin kierto vakiintui ja jäi käytäntöön I, IV, ja V sointuastein. Erikoiseksi bluesasteikon tekee sen, että sen kaikki sointuasteet ovat dominanttiseptimipohjaisia. Tämä luo toisaalta tunnusomaisen piirteen bluesmusiikille. Bluesrakenteessa noudatetaan afrikkalaista perua olevaa kysymys - vastaus-perinnettä. Neljän ensimmäisen tahdin aikana muodostetaan kysymys, sointutehon ollessa toonikassa. Tahdeissa 5–8 kysymys kerrataan identtisenä, tai varioituna sointuasteen vaihtuessa IV asteelle. Harmonia palaa takaisin toonikaan tahdeissa 7–8. Vastauksen muodostavat neljä viimeistä tahtia ja V sointuaste toimii tehokkaana tehosteena purkautuen IV sointuasteen kautta takaisin toonikaan. (Tabell 2004, 54–56.)

Perjantai Blues (Komppausharjoitus)

Anton Saarijärvi 2022

$\text{♩} = 120$
Variaatio 1. Oikeassa kädessä painotus tahdin toiselle- sekä neljännelle neljäsosalle.
Swing

Piano

Pn.

Kuva 16. Perjantai Blues, tahdit 1–8. (Saarijärvi 2022e.)

Variaatiossa yksi vasen käsi soittaa kahdeksasosarytmiin pohjautuvaa blueskomppaus kuviota, jossa kvintti- ja seksti-intervallit vuorottelevat. Oikea käsi soittaa neljäsosakomppausta sointuas-teilla I ja IV, tyylinmukaisesti painottaen tahdin toista- sekä neljättä tahdinosaa. Mikäli oppilaalla on haasteita hahmottaa kolmimuunteista fraseerausta, tässä harjoitteessa vasemman käden koostuessa pelkästään kahdeksasosa rytmikasta voi kolmimuunteista fraseerausta harjoitella kielikuvin. Tahdissa yksi vasemman käden kuvio kirjoitetaan sanamuotoon: ”ränt-tä-tänt-tä-ränt-tä-tänt-tä” ja tahti soitetaan kuten lausutaan, jokaisen tavun vastatessa yhtä kahdeksasosaa.

Kuva 17. Perjantai Blues, tahdit 9-12. (Saarijärvi 2022e.)

Tahdeissa 9–12 ensimmäisen variaation lähestyessä 12 tahdin kierron lopetusta on komppauksen periaate edelleen sama. Vasemmassa kädessä on kvintti- sekä sekstiasettelu ja oikeassa kädessä tahdinmukaisen sointuasteen I-IV asettelu.

Variaatiossa kaksi tapahtuu muutos vasemman käden komppauskuviioon oikean käden astekuvi-
on pysyessä verraten edelliseen variaatioon stabiilina. Kvintti- sekä sekstiasettelun lisäksi kuvi-
oon lisätään käynti septimillä, tämä tehostaa hiljalleen bluesrakenteen hahmottamista ja nostaa
tunnetilaa tulevaan variaatioon kolme.

Kuva 18. Perjantai Blues, tahdit 13–20. (Saarijärvi 2022e.)

Variaatiossa kaksi pääpaino vasemmassa kädessä on edelleen pysyminen tiukasti kolmimuuntei-
sessa fraseerauksessa ja uutena asiana kahdeksasosakuvion nostaminen septimille. Oikea käsi

painottaa edelleen tyylinmukaisesti tahdin toista- sekä neljättä neljäsosaa. Variaation kaksi kier-
ron loppupäässä ei tapahdu muutosta nuotinnoksen tai variaation suhteen.

Variaatio kolme on näistä variaatioharjoituksista haastavin. Vasemman käden komppauskuvio on
perua variaatiosta kaksi, mutta oikeassa kädessä neljäsosakomppaus nostetaan myös pääsoin-
tuasteen VII- asteelle. Painotukset oikeassa kädessä edelleen tahdin toiselle- sekä neljännelle
neljäsosalle.

Kuva 19. Perjantai Blues, tahdit 25–32. (Saarijärvi 2022e.)

Variaatio kolme päättyy 12 tahtikierron jälkeiseen ylimääräiseen tahtiin, soinnun ollessa C9 koko-
nuottina. Bluesmusiikissa ei yleensä käytetä hidastusta kappaleiden lopetuksiin, mutta tässä ta-
pauksessa, koska kyseessä on harjoituskappale, oppilas voi lopettaa kappaleen pienen hidas-
tuksen kera tähdäten harjoituksen viimeiselle soinnulle. Harjoituksen voi lopettaa myös ilman
hidastusta (suositus) siten, että soitetaan vain viimeinen sointu pitkänä.

Kuva 20. Perjantai Blues, tahdit 33–37. (Saarijärvi 2022e.)

Harjoituksessa ei missään tapauksessa ole luovallista käyttää sustain - pedaalia vaan harjoitteet
ovat soitettava ns. kuivana, ilman pedaalia. Lisäksi kaikilla tutkimusryhmän oppilaille oli tämän
harjoitteen lisäläksynä transponoida harjoite kokonaisuudessaan F-duuriin kaikkine variaatioi-
neen. Transponointiharjoitteen tarkoituksena oli auttaa oppilasta hahmottamaan bluesrakennetta

tarkemmin sointuasteiden siirtoineen. Harjoitetta soitettiin tunneilla myös siten, että opettaja soitti rumpukomppia taustalle. Tämä edesauttoi oppilaille kolmimuunteisen fraseerauksen hahmottamista sekä tyylinmukaista soittotapaa. Harjoituksen voi soittaa myös metronomin kanssa, klikki joko tahdin toiselle- tai neljännelle neljäsosalle tai pelkästään neljännelle neljäsosalla harjoituksen vaativuuden lisäämiseksi, mutta tyylinmukaisuuden säilyttämiseksi harjoite on parempi soittaa rumpukompin tai rumpalin kanssa. Komppausharjoituksen tempo on ohjeellisesti laitettu 120 BPM. Tempoa voi muuttaa siten, että aloittaa hitaammalla tempolla ja nostaa tempon yli 120:n, mutta ei liian nopeaksi. Tempon muuttelussa harjoitteen vaativuuden kannalta kannattaa käyttää tilannetajua, tyylinmukaisuus näkökulmaa, sekä oppilaan motoristisen tason huomiointia.

Kyseisellä komppaustavalla voi kompata lukuisia erilaisia blueskappaleita ja harjoitteen pääpaino onkin variaatioiden hahmottaminen ja kolmimuunteisen fraseerauksen sisäistäminen. Tärkeintä on, että oppilas hahmottaa bluesrakenteen muodon, sointuasteiden liikkumisen, tyylinmukaisuuden, sekä oikean käden painotukset ja tempon muuttumisen tuomat haastavuuden tyylinmukaiseen soittotapaan. Komppausharjoituksesta Perjantai Blues itse soittamani version voi kuunnella ja katsoa tästä linkistä: <https://youtu.be/VYuwuAIYS8w>.

3.6 Sarin Shuffle

Sarin Shuffle on G-duurissa soitettava shuffle - tyyliin komppausharjoitus. Harjoitus kulkee sointuasteissa I-IV-V-IV ja oikeassa kädessä lisähaasteena on soittaa neljäsosakomppaus siten, että aina yksi soinnun ääni sidotaan kokonuottina paikalleen. Ensimmäisen neljän tahdin ajan oikeassa kädessä pidetään paikallaan soinnun keskimmäistä ääntä. Kyseinen komppaustapa eroaa harjoituksen lopussa olevasta, perinteisemmästä komppaustavasta (komppaus jokaiselle neljäsosalle) siten, että soittaja joutuu hieman tekemään itsepohdiskelua sormitusten sijoitteluun, jotta soinnut saa pianoteknisesti järkevästä soitetuksi. Harjoitus koostuu kolmesta eri komppaustavasta, joita voi vaihdella kompattavan kappaleen A- ja B-osien välillä, jolloin komppauksen muuttaminen antaa kompattavalle kappaleelle tyylinmukaista muutosta rakenneosien väliin.

Sarin Shuffle

Anton Saarijärvi 2022

♩ = 96
Swing

Piano

Kuva 21. Sarin Shuffle, tahdit 1–5. (Saarijärvi 2022f.)

Nuotin ohjeistukseen ei ole erikseen merkitty oikealle kädelle painotuksia, mutta soittaessa voi painottaa oikealla kädellä tahdin toista- sekä neljättä neljäsosaa, jolloin iskut tulevat hyvin synkronoiduksi rumpalin virvelin kanssa. Vasemmassa kädessä on tyypillinen shufflekuvio basistille, eli pisteellinen neljäsosa sekä kahdeksasosa toistuen. Shuffle - tyyllä hahmottamisessa voi helpottaa, kun ajattelee suoraa Beat - rytmiä ja kääntää kompin kolmimuunteiseksi, tuloksena on shuffle. Harjoitus soitetaan siis kokonaisuudessa kolmimuunteisella fraseerauksella.

6

Pn.

11

Pn.

Kuva 22. Sarin Shuffle, tahdit 6–13. (Saarijärvi 2022f.)

Tahdistä viisi alkaen oikean käden pidätettävä sävel muuttuu edeltävän soinnun keskimmäisen äänen sijaan soinnun ylemmäksi ääneksi. Vasemman käden kuvio on stabiili koko harjoituksen ajan, pois lukien harjoituksen viimeisen tahdin päätössointu. Jokaisen neljän tahdin mittaista variaatiota voi soittaa niin useaan kertaan kuin harjoitustoistokertojen mukaan on tarpeellista, mutta mielellään vähintään nuottiin merkityn kahdeksan tahdin verran. Variaatioita voi myös sekoittaa keskenään niin, että aloittaa esimerkiksi tahdistä 9, toistaen tarpeen mukaan, siirtyen sitten tahtiin 5, tämän jälkeen tahtiin 1 jne. Harjoituksen pyörittely erisuuntaisesti tuo lisähaastetta komppauksen hahmottamiseen. Kyseisellä komppauksella voi kompata esimerkiksi kappaletta Penny

Lane (Rööperiin) siten, että kappaleen A-osassa vaihtelee komppaustekniikoita (tahdit yksi ja viisi) vuorotellen ja B-osan komppaa tahdin yhdeksän mukaisesti. Pienillä, yhden äänen muutoksella saa mukavaa vaihtelua komppaukseen.

Sarin Shuffle -harjoitus on suositeltavaa soitattaa myös siten, että kappaleen sävellajia vaihdetaan lennosta esimerkiksi F-duuriin ja A-duuriin. Tällöin oppilas joutuu kertaamaan sointuasteiden muutokset eri sävellajista johtuen sekä kertaamaan sointujen käännöksiä, jotta sointukäännökset kääntyvät eri sävellajiin oikeaoppisesti. Edellä mainittu on tärkeää siksi, ettei harjoittelusta/komppauksesta tule liian mekaanista, eli soittamista ilman fokuksen läsnäoloa harjoittelussa.

Jokainen menestynyt muusikko on kehittänyt tehokkaan harjoitusrutiinin. Pianon ääressä kahdeksan tuntia päivittäin, ei tee soittajasta välttämättä parempaa, jos harjoittelu ei kohdistu oikeisiin asioihin ja tavoitteisiin. On tärkeää harjoitella jokaista ääntä, sointu- ja rytmikuviota kaikkia sävellajia hyödyntäen. Soittajan on tärkeä olla tietoinen sävellajeista, joihin on vielä käytettävä paljon aikaa. Tiedostamalla heikkous tällä tavalla, soittaja hahmottaa mihin sävellajeihin tulee kiinnittää jatkossa enemmän huomiota. (Levine 1989, 251–252.)

Komppausharjoituksesta Sarin Shuffle, itse soittamani version voi kuunnella ja katsoa tästä linkistä: <https://youtu.be/FcsThPbeFkE>.

3.7 Simo menee kauppaan

Simo menee kauppaan (vaihtobassoharjoitus) on tutkimusharjoituksista viimeisin ja pianon tekniseltä tasoltaan helpoin. Harjoitus soitetaan F-duurissa ja sointuasteet vaihtelevat I-II-V-VI-välillä. Harjoituksessa on oikeassa kädessä helpohko melodia, jota vasen käsi säestää vaihtobasso kuviolla. Harjoituksen alussa on tarkoituksella jätetty vasemman käden kuvio ilman kvinttipudotusta, tämä tulee kappaleen puolessavälissä samalla tuoden harjoituskappaleen säestykselliseen kuvioon vaihtuvuutta kappaleen loppuun.

Simo menee kauppaan (vaihtobasso harjoitus)

Anton Saarijärvi 2022

♩ = 140
F

Piano

7 Gm7 C7 F

Pn.

Kuva 23. *Simo menee kauppaan*, tahdit 1–12. (Saarijärvi 2022g.)

Vaihtobasso - nimitys tulee bassokuvioista, jossa vuorottelevat soinnun perusääni ja kvintti. Hyp-pyjä tehdään ylös sekä alas vuorotellen tasaisen bassolinjan saamiseksi. Sointujen vaihdoksissa voidaan käyttää myös kromaattisia nousuja tai laskuja. (Tenni & Varpama 2004, 40.)

Harjoituksen voi soittaa fraseeraten suorana tai kolmimuunteisena. Oikean käden melodia muodostaa päämelodialinjan, joten pianoteknisesti harjoitus on soitettava siten, että melodia kuuluu komppia lujempaa. Tahdissa seitsemän ja kahdeksan on lievää rytmistä monitasoisuutta, jossa soittajan on oltava tarkkana iskujen kanssa.

13 Gm7 C7 F Dm7 Gm7 C7 F F

Pn.

19 Gm7 C7

Pn.

Kuva 24. *Simo menee kauppaan*, tahdit 13–24. (Saarijärvi 2022g.)

Tahdista 17 eteenpäin vasemman käden bassokuvio muuttuu perusääni – kvintti painoitteiseksi. Vasemman käden tahdin toisella- sekä neljännellä neljäsosalla on kolmisoinnun sävelet terssi ja kvintti ylhäältä. Harjoitus jatkaa kulkuaan harjoituksen alusta tutuksi tullein rytmisin iskuin tah-

deissa 23–24, sekä tahdeissa 29–30. Kappaleen lopussa on F6/9-sointu viimeisen tahdin kolmannella neljäsosalla puolinuottina, sointu päättää tyylinmukaisesti harjoituksen.

Kuva 25. *Simo menee kauppaan*, tahdit 25–32. (Saarijärvi 2022g.)

Kyseisellä komppaustekniikalla voi säästää esimerkiksi muskarissa tai iältään pienempien oppilaiden lastenlauluja, joissa oikealla kädellä on soitettava kappaleen melodialinjaa laulun tukemiseen. Esimerkiksi *Postman Pat* (*Postimies Pate*) -kappale toimii hyvin tällä komppaustekniikalla. Komppaukseen saa tehostetta lisää, kun jakaa vaihtobassokuvion *Simo menee kauppaan* -mukaisesti aloittamalla kappaleen A-osan pelkän perusäänen ympärille muodostuvaan komppaukseen ja vaihtaen vaihtobassoon kappaleen B-osassa. Komppauksen varioiminen edellä mainituin tavoin luo sopivaa liikettä kappaleeseen. Komppausharjoituksesta *Simo menee kauppaan* itse soittamani version voi kuunnella ja katsoa tästä linkistä: <https://youtu.be/Gctv3oDmGtk>.

4 KYSELYLOMAKE & TULOKSET

4.1 Kyselylomake

Kyselylomake tutkimusryhmään osallistuneille oppilaille komppausharjoituksista, annettiin täydennettäväksi tutkimuksen lopussa, kun kohdeoppilaat olivat rauhassa tutustuneet komppausharjoituksiin ja komppausharjoituksia oli jo käyty läpi useamman soittotunnin aikana. Kyselylomakkeeseen vastaaminen suoritettiin maaliskuun 2023 soittotuntien aikana. Lomake oli tehty M365 -pakettiin kuuluvalla Microsoft Forms - laajennusosalla. Kyselylomakkeet annettiin kohdeoppilaille täytettäväksi paperiversiona syystä, että pienelle tutkimusryhmälle oli käytännöllisesti helpompaa pyytää täyttämään oppilaan soittotunnin yhteydessä paperinen kyselylomake, kuin lähettää sen linkki sähköpostitse ja jäädä odotelemaan vastauksia. Kyselylomake koostui kahdeksasta (8) erilaisesta kysymyksestä komppausharjoituksiin liittyen avovastauksineen sekä vaihtoehtovastauksineen. Kaikkien tutkimusryhmään kuuluneiden oppilaiden kanssa kyselylomakkeen kysymykset sekä vastausvaihtoehdot käytiin läpi, ennen kuin oppilaat alkoivat vastata kyselyyn. Näin varmistettiin, että oppilaat ymmärsivät kysymykset ja heillä oli mahdollisuus vielä tarkentaa kysymyksillä lomakkeen sisältöä. Lomakkeeseen keskimäärin kulunut vastausaika oli noin kymmenen minuuttia.

Kyselylomakkeen kohtuullinen pituus sekä ulkoasun selkeys on tärkeä seikka niin lomakkeen vastaajalle kuin tallentajalle. Lomakkeeseen käytettävän vastausajan ei keskimääräisesti tulisi ylittää 15–20 minuuttia. Tutkimusongelman kannalta kysymysasettelussa on pyrittävä yksinkertaisen kattavaan asettelumuotoon. Edellytyksenä kyselyn onnistumiselle on, että tutkija osaa laajalaisesti ottaa huomioon vastaajien halun, ajan sekä taidon vastata lomakkeessa esitettyihin kysymyksiin. Tavanomaisin kysymys laadittujen kysymysten tarkkuustasoon liittyen koskee sitä, riittääkö avoin kysymys vai laaditaanko strukturoidut kysymykset (valmiit vastausvaihtoehdot). Avoimia kysymyksiä on suositeltavaa käyttää kyselylomakkeessa harkiten ja silloin, kun tiedetään, että vastaajajoukko on aktiivinen ja heillä on kirjallisesti kantaaottava kyky. (Tietoarkisto)

4.2 Kyselylomakkeen tulokset

Kysymyksessä numero yksi kysyttiin, millaiseksi oppilas on kokenut kuluvan talven aikana soitettut komppausharjoitukset?

Kuva 26. Kysymys numero yksi. Vastaajien vastaukset.

Kysymys numero kaksi oli avoin kysymys, jossa pyydettiin kertomaan lyhyesti, mitä uutta oppilas oppi hänen omasta mielestään komppausharjoitusten työstämisen aikana. Vastaukset olivat seuraavanlaisia:

Taulukko 1. Kysymys kaksi ja vastaajien avoimet vastaukset.

Kertoisitko lyhyesti, mitä uutta opit komppausharjoitusten työstämisen aikana?	
Oppilas A	Uusia sointuja ja niiden käännöksiä. Oikean ja vasemman käden yhteistyötä. Walking bass. Uudet tyylilajit ja niiden soittaminen pianolla.
Oppilas B	Opin hahmottamaan erilaisia v.k + o.k rytmejä paremmin.
Oppilas C	Opin uusia laajoja sointuja ja eri säestysmahdollisuuksia.
Oppilas D	Opin erilaisista genreistä ja tavoista säestää

	genren mukaisesti. Opin myös lisää soinnuita ja rytmeistä.
--	--

Kysymys numero kolme koski komppausharjoitusten sormituksia. Kysymyksessä kysyttiin, olisiko oppilas kaivannut komppausharjoitusten nuotinnoksiin jo valmiita sorminumeroita?

Kuva 27. Kysymys numero kolme. Vastaajien vastaukset.

Kysymys numero neljä oli monivalintakysymys, jossa ohjeistettiin valitsemaan yksi vaihtoehto useasta eri vastausvaihtoehdosta. Oppilas D vastasi valitsemalla päävaihtoehdon numero yksi, sekä selkeästi toiseksi mieluisimman vaihtoehdon. Kysymyksessä kysyttiin, mikä komppausharjoituksista oli selkeästi sinulle mieluisin, tai tyylilajiltaan sinulle mukavin soitettava? Vastaukset olivat seuraavanlaisia:

Taulukko 2. Kysymys numero neljä. Vastaajien vastaukset. Oppilaan D antama toiseksi mieluisin vaihtoehto merkitty merkillä: (X 2).

Mikä komppausharjoituksista oli selkeästi sinulle mieluisin, tai tyylilajiltaan sinulle mukavin soitettava?	Oppilas A	Oppilas B	Oppilas C	Oppilas D
Kasari tuli takaisin	X			X
Kitkerää kahvia Brasiliassa		X	X	(X 2)
Kävellen Kajaaniin				

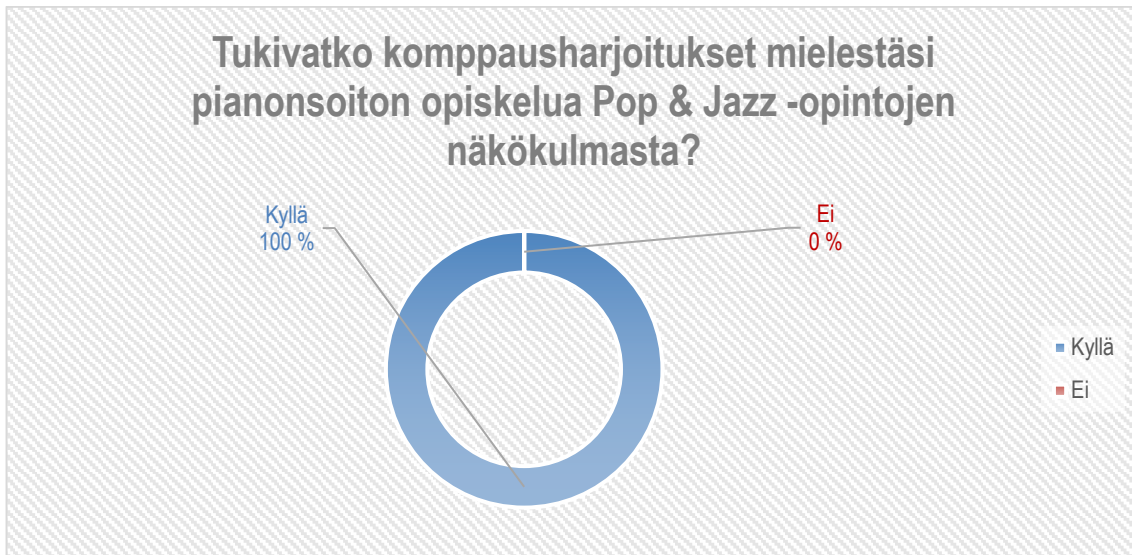
Matias lähtee Amerikkaan				
Perjantai Blues				
Sarin Shuffle				
Simo menee kauppaan				

Kysymys numero viisi oli myös monivalintakysymys. Ohjeistuksena oli kysymys numero neljän mukaisesti valita yksi useasta eri vaihtoehdosta. Tähän kysymykseen kaikki vastaajat vastasivat vain yhdellä vastauksella. Ohjeistuksena oli oppilailla pohtia, missä komppausharjoituksessa oli mielestäsi sinulle eniten haastetta niin tyyllilajiltaan- kuin pianoteknisesti? Vastaukset olivat seuraavanlaisia:

Taulukko 3. Kysymys numero viisi. Vastaajien vastaukset.

Missä komppausharjoituksessa oli mielestäsi sinulle eniten haastetta niin tyyllilajiltaan- kuin pianoteknisesti?	Oppilas A	Oppilas B	Oppilas C	Oppilas D
Kasari tuli takaisin				
Kitkerää kahvia Brasiliassa	X			
Kävellen Kajaaniin		X	X	X
Matias lähtee Amerikkaan				
Perjantai Blues				
Sarin Shuffle				
Simo menee kauppaan				

Kysymys numero kuusi koski komppausharjoitusten pääpiirrettä/kokonaisuutta. Kysymyksessä pyydettiin vastaamaan kysymykseen vaihtoehdolla kyllä tai ei, tukivatko komppausharjoitukset oppilaan mielestä pianonsoiton opiskelua Pop & Jazz -opintojen näkökulmasta?

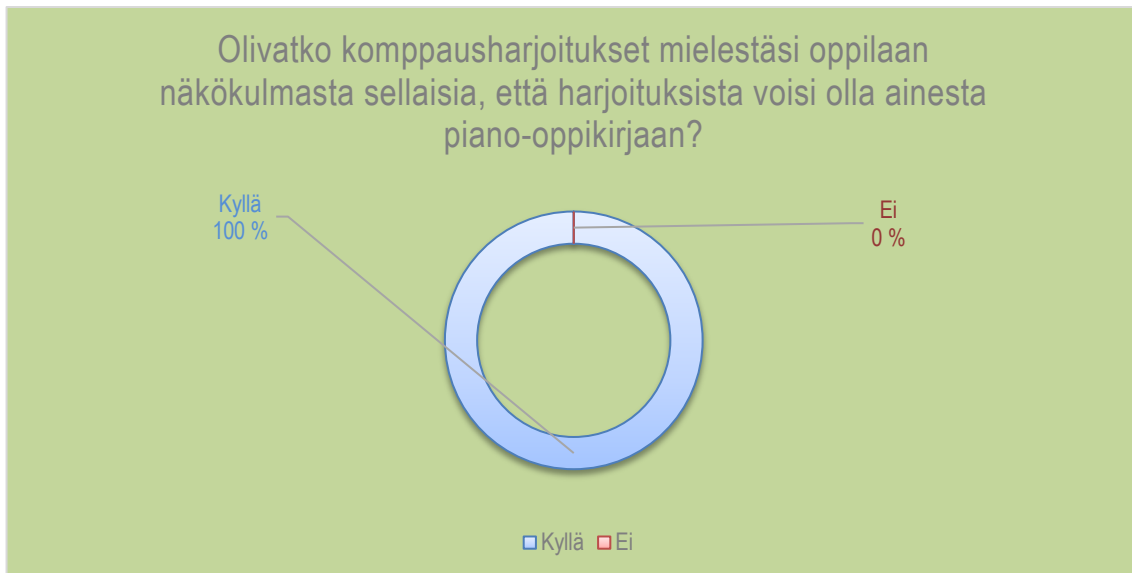
Kuva 28. Kysymys numero kuusi. Vastaajien vastaukset.

Kysymys numero seitsemän oli avokysymys, jossa vastaajia pyydettiin vastaamaan kysymykseen, joka koski komppausharjoitusten jatkojalostusta. Kysymys kuului, miten komppausharjoituksia voisi mielestäsi (oppilaan näkökulmasta) kehittää jatkojalostamista varten?

Taulukko 4. Kysymys numero seitsemän. Vastaajien vastaukset.

Miten komppausharjoituksia voisi mielestäsi kehittää jatkojalostamista varten?	
Oppilas A	Taustanauha tai komppi harjoittelun tueksi.
Oppilas B	Tee lisää ja koosta harjoituksista komppauspiano-oppikirja.
Oppilas C	Ehkä kirjoittaa laajat soinnut perusmuodossa jonnekin sivulle. (Helpottaa hahmottamista).
Oppilas D	Komppausharjoituksista olisi hyvä olla äänitteet, jotta esim. rytmit olisi helpompi hahmottaa. Myös jonkinlaiset taustanauhat voisivat helpottaa tempossa pysymistä.

Kyselylomakkeen viimeinen, kahdeksas kysymys oli kyllä tai ei - vaihtoehtovastaus. Kysyjää pyydettiin vastaamaan ytimekkääseen kysymykseen, olivatko komppausharjoitukset mielestäsi oppilaan näkökulmasta sellaisia, että harjoituksista voisi olla ainesta piano-oppikirjaan?

Kuva 29. Kysymys numero kahdeksan. Vastaajien vastaukset.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tutkimus julistetaan päättyneeksi ja todetaan onnistuneesti suoritetuksi. Havaintona todetaan, että oppilaat selvästi pitivät ja kokivat mieluisiksi soitettaviksi kappalemuotoiset komppausharjoitukset. Komppausharjoitusten työstämisvaiheessa kiinnitin huomiota siihen, että harjoituksissa on selkeä alku ja lopetus, sekä harjoitteet ovat nimetty hauskaan tyyliin hieman normaalia poikkeaviksi.

Sormitusmerkintöjen puuttumisesta komppausharjoituksista käytiin useasti keskustelua tutkimusryhmän oppilaiden kanssa soittotunneilla. Tutkimuksen aluksi oppilaat suhtautuivat hieman kyselevästi sormitusmerkintöjen kokonaisvaltaiseen puuttumiseen, mutta tutkimuksen jatkettua kuluun oppilaat huomasivat, kuinka kehittävä on osata hahmottaa itse järkeviä ja loogisia sormituksia. Sormituksia jouduttiin toki paljon korjailemaan soittotunneilla oppilaiden harjoiteltua komppausharjoituksia eteenpäin, mutta kuten kyselylomakkeen vastauksista voidaan päätellä, työskentely omatoimisesti sormitusten suhteen oli oppilaille hyödyllistä ja tuki pianoteknisesti oppilaiden oppimisprosessia.

Oppilas A sekä oppilas D nostivat esille palaute/kyselylomakkeessa tarpeellisuuden taustanauhaan- tai muuhun äänitteeseen, johon komppausharjoitukset olisivat kertaalleen soitettu malliksi. Kaikki tämän tutkimuksen komppausharjoitukset olin soittanut malliksi videoille, jotka ovat nähtävissä linkkien kautta luvussa kolme, komppausharjoitusten esittely. Tutkimuksen aikana ei kuitenkaan noussut oppilaiden taholta tarvetta tai ilmennyt kyselyitä äänitteiden käyttöön, eikä mielestäni tälle ollut sinänsä tutkimuksen aikana tarvetta, koska komppausharjoituksia käytiin säännöllisesti oppilaiden soittotunneilla ja soitin itse oppilaille komppausharjoituksia tunneilla malliksi useaan kertaan. Keskimääräinen komppausharjoitusten etenemistahti tutkimusryhmän oppilailla oli yksi harjoitus/viikko. Kehitettävänä asioina jatkojalostamista varten voidaan miettiä komppausharjoitusten kylkeen tulevaa taustanauhaa, joka koostuisi esimerkiksi rumpu – basso komppiraidoista, jonka mukana oppilas voisi harjoitella komppausharjoituksia kotioloissa.

Kitkerää Kahvia Brasiliassa, Kävelen Kajaaniin sekä Kasari tuli takaisin - harjoitteet, olivat selkeästi näistä seitsemästä komppausharjoituksesta oppilaille mieluisimpia, mutta myös pianoteknisesti haasteellisempia. Tutkimuksen tuloksena voidaan todeta, että mikäli oppilaan tasoa hieman vaikeammaksi tehty komppausharjoitus on kokonaisuudeltaan oppilasta kiinnostava niin melodi-

an- kuin aihepiiriin (kappaleen nimi tai muu asiayhteys) näkökulmasta, motivaatio kyseiseen kappaleen harjoitteluun säilyy vaikeustasosta huolimatta.

Tämän opinnäytetyön innoittamana, tulevaisuudessa oppilaille voisi teetättää samanlaisen kyse-lytutkimuksen sen jälkeen, kun olen saanut lisää opetusmateriaalia kasaan. Mikäli oppilailta saatu palaute sekä havainnot olisi samansuuntaisia kuin tässä tutkimuksessa, piano-oppikirjan julkaisuun olisi jo hyvät perusteet. Tutkimuksen edetessä totesin, että olin onnistunut ”myymään” tekemäni komppausharjoitukset tutkimusryhmän kohdeoppilaille. Negatiivista ilmentymää en havainnut tutkimuksen aikana oppilailta harjoitteluun, tutkimusmateriaalin sisältöön tai mihinkään tutkimusta korreloivaan seikkaan. Ainut tutkimuksen aikana ilmennyt haaste tutkimusmateriaalien tavoitteellisen etenemisen kannalta olivat oppilaiden omat sairastumiset, tai muut poissa-olokerrat soittotunneilta, joihin tutkijana en voinut vaikuttaa. Oppilaiden suhtautuminen tutkimukseen koko prosessin ajan oli positiivisen innokas.

Mahdollisen piano-oppikirjan kustantajan arviointi ja näkökulma puuttuu tästä tutkimuksesta. Ajankohta kustantajan tai muun vertaisarvioinnin kohdalla voisi olla siinä vaiheessa, kun oppikirjamateriaali on kokonaan koossa merkittävässä määrin taustanauhoineen. On kuitenkin muistettava, ettei tässä tutkimuksessa käytetystä seitsemästä (7) komppausharjoituksesta itsestään tule vielä oppikirjaa, mutta pohjarakenteet ovat nyt olemassa ja pedagoginen ajatus siitä, minkälaista materiaalia piano-oppikirjaan tarvittaisiin.

Tarkasteltaessa tutkimustuloksia päivittäisen operatiivisen Pop & Jazz -opetuksen näkökulmasta sopiva piano-oppikirjan koko voisi olla noin 20 komppausharjoitusta, sisältäen soivat esimerkkiversiot sekä taustanauhat. Lisäksi kirjassa voisi olla erillinen jatko-osa, jossa harjoiteltaisiin improvisointia/improvisoidun soolon soittamista kyseisten komppausharjoitusten sointukiertoihin. Improvisoinnin harjoittamisen näkökulmasta erilliset taustanauhat olisi hyvä olla olemassa, koska improvisoinnin harjoittelu taustanauhan kanssa on aina tyylinmukaisempaa kuin soittaminen yksin metronomin avustuksella. Toimien edellä mainitulla tavalla tulisi harjoiteltua Pop & Jazz -pianonsoitonopetuksen tärkeimpiä pääkohtia, komppausta ja improvisointia. Piano-oppikirjassa, jossa yhdistyisi rytmimusiikin tyyllilajien komppausharjoituksia sekä improvisoidun soolon harjoittelusta, olisi varmasti hyötyä kokonaisvaltaisesti Pop & Jazz -pianonsoitonopetuksen kannalta. Pedagogisesta näkökulmasta asiaa tarkasteltaessa mielestäni tärkeää on luopuminen ”vapaa säestys” termistä (viitaten opinnäytetyöni johdantoon) ja keskittyminen ammatillispedagogiseen, rytmimusiikin terminologiaan. Lisäksi suomen kielellä painettuja

Pop & Jazz -pianonsoitonopetukseen keskittyviä oppikirjoja ei ole tällä hetkellä paljon tarjolla oppikirjamarkkinoilla.

Tämä tutkimus toimii suunnannäyttäjänä opinnäytetyön tekijälle ja antaa opinnäytetyötä lukevalle kollegalle havaintoja materiaalin ammatillisesta tarpeellisuudesta Pop & Jazz -pianonsoitonopetuksen tukemiseen. Henkilökohtaisesti opetusmateriaalin tekijänä olen saanut arvokasta palautetta suoraan oppilailta tutkimuksen aikana liittyen komppausharjoitusten sisältöön ja oppikirjan tulevaan kehitystyöhön. Kiitos tutkimukseen osallistuneille.

LÄHTEET

Backlund, Kaj 1983. Improvisointi pop / jazzmusiikissa. Helsinki: Musiikki Fazer.

Harrison, Mark 1994. The Pop Piano Book. Milwaukee: Hal-Leonard corporation.

Levine, Mark 1989. The Jazz Piano Book. Petaluma: Sher Music Co.

Levine, Mark 1995. The Jazz Theory Book. Petaluma: Sher Music Co.

MasterClass 2021. Country music guide: History and sounds of country music. Hakupäivä 08.03.2023. <https://www.masterclass.com/articles/country-music-guide>.

Neuhaus, Heinrich 1973. Pianonsoiton taide. Helsinki: Kirjayhtymä.

Puusa, Anu & Juuti, Pauli 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Tallinna: Gaudeamus.

Saarijärvi, Anton 2022a. Kasari tuli takaisin. Julkaisematon sävellys, tekijän hallussa.

Saarijärvi, Anton 2022b. Kitkerää kahvia Brasiliassa. Julkaisematon sävellys, tekijän hallussa.

Saarijärvi, Anton 2022c. Kävelen Kajaaniin. Julkaisematon sävellys, tekijän hallussa.

Saarijärvi, Anton 2022d. Matias lähtee Amerikkaan. Julkaisematon sävellys, tekijän hallussa.

Saarijärvi, Anton 2022e. Perjantai Blues. Julkaisematon sävellys, tekijän hallussa.

Saarijärvi, Anton 2022f. Sarin Shuffle. Julkaisematon sävellys, tekijän hallussa.

Saarijärvi, Anton 2022g. Simo menee kauppaan. Julkaisematon sävellys, tekijän hallussa.

Tabell, Max 2004. Jazzmusiikin harmonia. 5. painos. Turenki: Gaudeamus.

Tenni, Jyrki & Varpama, Jasse 2004. Vapaa säestys ja improvisointi. Keuruu: Otava.

Tietoarkisto. Kyselylomakkeen laatiminen. Hakupäivä 31.03.2023.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/kyselylomake/laatiminen/>

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2006. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Komppausharjoitukset Pop & Jazz -pianonsoitonopetuksen tukena

Kysely tutkimusryhmään osallistuneille oppilaille komppausharjoituksista.

* Lomake tallentaa nimesi. Kirjoita nimesi.

1. Millaiseksi olet kokenut kuluvan talven aikana soitettut komppausharjoitukset pääpiirteeltään?

- Kiitos, mukavia olivat!
- En tykännyt yhtään

2. Kertoisitko lyhyesti, mitä uutta opit komppausharjoitusten työstämisen aikana?

3. Olisitko kaivannut komppausharjoituksen nuotinnoksiin sorminumeroita?

- En, teki hyvää kun jouduin miettimään sormituksia myös itse valmiiden sormitusten sijaan.
- Kyllä, tämä olisi nopeuttanut harjoittelua.

4. Mikä komppausharjoituksista oli selkeästi sinulle mieluisin, tai tyylilajiltaan sinulle mukavin soitettava?

- Kasari tuli takaisin
- Kitkerää kahvia Brasiliassa
- Kävelen Kajaaniin
- Matias lähtee Amerikkaan
- Perjantai Blues
- Sarin Shuffle
- Simo menee kauppaan

5. Missä komppausharjoituksessa oli mielestäsi sinulle eniten haastetta niin tyylilajiltaan- kuin pianoteknisesti?

- Kasari tuli takaisin
- Kitkerää kahvia Brasiliassa
- Kävelen Kajaaniin
- Matias lähtee Amerikkaan
- Perjantai Blues
- Sarin Shuffle
- Simo menee kauppaan

6. Tukivatko komppausharjoitukset mielestäsi pianonsoiton opiskelua Pop&Jazz -opintojen näkökulmasta?

- Kyllä
- Ei

7. Miten komppausharjoituksia voisi mielestäsi kehittää jatkojalostamista varten?

8. Olivatko komppausharjoitukset mielestäsi oppilaan näkökulmasta sellaisia, että harjoituksista voisi olla ainesta piano-oppikirjaan?

Kyllä

Ei

Tämä ei ole Microsoftin luomaa tai suosittelemaa sisältöä. Lähettämäsi tiedot lähetetään lomakkeen omistajalle.

 Microsoft Forms